

Täysistunto

Tiistai 14.11.2017 klo 14.00—18.01

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sisäasioiden rahastoista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 173/2017 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään hallintovaliokuntaan.

Keskustelu

16.13 Sisäministeri Paula Risikko: Arvoisa puhemies! Sisäasioiden EU-rahastot ovat merkittävä rahoitusväline sisäisen turvallisuuden ja unionin yhteisen maahanmuuttopolitiikan edistämiseksi. Rahastojen avulla vahvistetaan Euroopan unionin ulkorajoja ja viisumipolitiikkaa sekä poliisiyhteistyötä, rikollisuuden ehkäisemistä ja torjumista sekä kriisinhallintaa. Lisäksi vahvistetaan ja kehitetään Euroopan unionin yhteistä turvapaikkajärjestelmää, tuetaan kolmansien maiden kansalaisten kotoutumista ja laillista maahanmuuttoa sekä kehitetään paluustrategioita. On ensiarvoisen tärkeää, että rahastot ovat täysimääräisesti käytössä.

Laki sisäasioiden rahastoista tuli voimaan 1.1.2015. Lailla luotiin perusteet sisäasioiden rahastojen kansallisesta toimeenpanosta ohjelmakaudella 2014—2020. Vaikka laki on varsin tuore, toimintaympäristö on muuttunut nopeasti rahastojen toimialalla ja lain päivittäminen on tullut ajankohtaiseksi. Rahastojen ohjelmakauden puolivälitarkastelun yhteydessä tunnistettiin myös lain muutostarpeita, etenkin kansallisen ohjelman ja kansallisen toimeenpano-ohjelman muuttamista koskevassa päätöksenteossa. Lain valmisteluvaiheessa muutoksia arvioitiin tehtäväksi enintään muutaman kerran ohjelmakauden aikana. Muutoliikekriisin seurauksena ja sisäisen turvallisuuden toimintaympäristön muutosten myötä ohjelmia on kuitenkin jouduttu muuttamaan huomattavasti useammin. Osa muutoksista on ollut merkitykseltään siten vähäisiä tai luonteeltaan teknisiä, että niiden käsittely ministeriötasolla olisi ollut tarkoituksenmukaista.

Arvoisa puhemies! Hallitus esittää sisäasioiden rahastoista annettua lakia muutettavaksi siten, että sisäministeriölle annettaisiin rajatuissa tapauksissa toimivalta muuttaa kansallista ohjelmaa ja kansallista toimeenpano-ohjelmaa. Pääsääntöisesti muutoksista päättäisi edelleen valtioneuvosto. Sisäministeriö voisi kuitenkin päättää muutoksesta silloin, kun kyse on Euroopan komission Suomelle kohdentamasta lisärahoituksesta, jonka vastaanottamisessa ei edellytetä kansallisen harkintavallan käyttämistä.

Käytännössä sisäministeriö voisi tehdä tarvittavat muutokset silloin, kun komissio lisää Suomen kansalliseen ohjelmaan tulevaa lisärahoitusta erityis- ja kansallisiin tavoitteisiin suoraan ilman kansallista harkintavaltaa rahoituksen kohdentumisesta. Lisäksi ministeriö

Pöytäkirjan asiakohta PTK 117/2017 vp

voisi päättää muutoksesta, joka koskee turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoasetuksessa tarkoitettuja täydentävien määrien ja niiden perusteena olevien henkilöiden lukumäärien ilmoittamista komissiolle taikka muuta merkitykseltään vähäistä muutosta. Korostan esimerkiksi tässä kohtaa, kun on puhe henkilöiden lukumääristä, että ainahan ne ensin päätetään valtioneuvostossa, mutta kun ne on siellä päätetty, niin sitten pitäisi olla sisäministeriöllä mahdollisuus ilmoittaa niistä rahastoille, ettei sitä asiaa tarvitsisi viedä valtioneuvostoon.

Sisäministeriön päätöksentekoa edeltäisi aina kansallisen ohjelman seurantakomitean kuuleminen. Hallitus esittää myös, että lakiin tehtäisiin lähinnä teknisluontoinen muutos, joka koskee rahastoista rahoitettavan kertakorvaushankkeen saaman mahdollisen muun rahoituksen ja tuoton huomioimista päätösharkinnassa.

Näillä muutoksilla katsomme, että ylimääräinen hallinnollinen taakka vähenee ja sisäasioiden rahastot tulevat entistä tehokkaammin käyttöön sisäisen turvallisuuden edistämiseksi. — Kiitos.

16.17 Päivi Räsänen kd: Arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys on mielestäni tarkoituksenmukainen. Se mahdollistaa luopumisen hallinnollisesti raskaasta valtioneuvostokäsittelystä rajatuissa tapauksissa. Esimerkiksi kun on kyseessä tekniset muutokset tai sellaiset muutokset, jotka ovat pieniä ja rajattuja myös euromääräisesti, niissä voidaan sitten tätä toimivaltaa siirtää ministeriön suuntaan.

Näitä rahastoja koskeva lainsäädäntöhän laadittiin viime vaalikaudella, ja se perustui Euroopan unionin rahoitusohjelmakaudelle 2014—2020 perustettuun kahteen rahastoon, eli sisäisen turvallisuuden ja turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastoon. Haluan tässä nyt kiinnittää huomion siihen, että tämä on yksi työväline, jolla voidaan edistää nimenomaan hallittua ja turvallista maahanmuuttopolitiikkaa. Tähän sisältyy esimerkiksi erillinen rahoitusosuus, josta jäsenvaltiot voivat hakea kiintiöpakolaisten vastaanottoon merkittävää tukea, ja ajattelen, että tämä on yksi sellainen asia, joka tulisi niin Suomessa kuin muissakin Euroopan unionin maissa vielä paremmin huomioida, että voisimme edistää nimenomaan tätä kiintiöpakolaisten sijoittamista suoraan pakolaisleireiltä kuntiin. Tässä meidän tulisi huomata se, että Euroopan unioni todellakin ihan merkittäväällä tavalla tukee tätä toimintaa, ja se myös tulisi mielestäni nykyistä paremmin hyödyntää.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin hallintovaliokuntaan.